

Agatha Christie

Accident

— ASCULTĂ LA MINE, e aceeași femeie... Nu încape nici o îndoială!

Căpitanul Haydock ridică ochii spre fața crispată a prietenului său și oftă. Ar fi dorit să-l vadă pe Evans mai puțin categoric și triumfător. Lungile-i călătorii pe mare îl învățaseră pe bătrânul căpitan să nu se amestece în treburile altora, care nu-l priveau pe el. Prietenul său Evans, fost inspector la Departamentul de Investigații Criminologice al Scotland Yard-ului, avea o filosofie de viață total diferită: „Să acționezi potrivit informațiilor primite” - aceasta fusese deviza lui la început, pe care și-o perfecționase, încât ajunsese să-și găsească propriile sale informații. O aplicase în toate anchetele la care luase parte. Inspectorul Evans fusese un ofițer inteligent, cu mintea limpede și-și meritase pe deplin avansarea. Chiar și acum, la pensie, retras la țară în căsuța visurilor sale, nu-și pierduse instinctul său profesional.

— Nu uit niciodată o față întâlnită, repetă el cu încăpățănare. Este doamna Anthony. Când mi-a vorbit de doamna Merrowdene, am știut imediat despre cine este vorba.

Căpitanul Haydock nu se simțea în largul său. Merrowdene-ii erau vecinii săi cei mai apropiați după Evans. Ar fi uluitor ca tânără femeie să fie una și-aceeași cu eroina unei „cauze célcbre”. A trecut mult timp de-atunci. Nu se poate!

— E o poveste veche, îngăimă el.

— De-acum nouă ani, completă Evans cu promptitudine. De nouă ani și trei luni. Îți amintești cazul?

— Foarte vag.

— Anthony obișnuia să se trateze cu arsenic, așa că femeia a fost achitată.

— Și de ce să n-o fi achitat?

— Nu învinuiesc pe nimeni. Au dat un verdict absolut corect, pe baza probelor.

— Atunci? Nu înțeleg ce te frământă.

— Pe cine? Pe mine?

— Mi s-a părut că ai ceva pe suflet.

— Deloc.

— E-o istorie veche, insistă căpitanul conciliator. Dacă vreodată, din nefericire, doamna Merrowdene a trebuit să fie judecată pentru crimă și apoi achitată...

— Achitarea rareori e considerată o nefericire, i-o întoarse Evans.

— Știi foarte bine ce vreau să zic. Și căpitanul continuă iritat: Dacă biata femeie a fost eroina unei experiențe atât de neplăcute nu înseamnă că noi trebuie să răscolim totul din nou, nu-i așa?

Evans nu răspunse...

— Ei, haide, haide, Evans, femeia a fost nevinovată. Tu însuși ai spus-o.

— Eu? Eu n-am spus c-a fost nevinovată. Am spus doar că au achitat-o.

— E-aceiași lucru.

— Nu întotdeauna.

Căpitanul Haydock, care începuse să-și golească pipa lovind-o de piciorul scaunului, întrerupse această operație și se ridică în picioare cu o față uluită.

— Aha! Deci asta-i părerea ta. Tu nu crezi că este nevinovată!

— N-am spus asta. Nu prea știu nici eu... Anthony obișnuia să se trateze cu picături de arsenic. Soția lui era cea care i le administra, într-o zi, din greșeală, a luat o doză prea mare. Dar din a cui greșeală? A lui sau a ei? Nimeni n-a putut spune, așa că a fost achitată din lipsă de dovezi. Corect. Dar, totuși... Mi-ar plăcea să știu...

Căpitanul Haydock se concentrează din nou asupra pipei sale.

— În orice caz, spuse el cu hotărâre, toate acestea nu ne privesc pe noi.

— N-aș fi atât de sigur.

— Dar, bine...

— O clipă. Îți amintești? Aseară am fost în laboratorul lui Merrowdene?

— Da. Ne-a vorbit de testul Marsh1 cu privire la arsenic. Spunea că tu ar trebui să știi tot despre asta... Că e domeniul tău... Chiar a și chicotit. Niciodată n-ar fi spus acestea dacă s-ar fi gândit un moment.

Evans îl întrerupse.

— Crezi că ar fi tăcut dac-ar fi știut? Sunt căsătoriți de șase ani, parcă așa ai spus. Fac prinsoare că habar nu are că soția lui este celebra doamnă Anthony.

— Și poți fi sigur că nu eu voi fi acela de la care o va afla, spuse căpitanul Haydock înțepat.

Evans nu-i dădu nici o atenție.

— Dar continuă. După testul Marsh, Merrowdene a încălzit o substanță într-o eprubetă. Reziduurile metalice obținute le-a dizolvat în apă și le-a precipitat adăugind nitrat de argint. Este testul specific cloraților. O experiență simplă dar, întâmplător, am reușit să citesc următoarele cuvinte dintr-o carte aflată deschisă pe masă. „H₂SO₄ descompune clorații producând Cl₂O₄. Provoacă o explozie violentă prin încălzire și de aceea trebuie păstrată la temperaturi joase și folosită în cantitate mică”.

Haydock își privi prietenul cu uimire.

— Și ce-i cu asta?

— Uite! În meseria noastră folosim și noi teste pentru crime, în felul nostru. Adunăm fapte, le gândim, analizăm ce a rămas după ce am îndepărtat erorile de judecată sau mărturiile false. Dar există și un alt fel de test, sigur și destul de... Periculos. Un criminal rareori se oprește la o singură crimă. Dă-i timp, câmp liber de acțiune și va comite o nouă crimă. Arestezi un bărbat. Și-a omorât sau nu și-a omorât soția? Probele lipsesc, îi cercetăm trecutul. Dacă a fost căsătorit de mai multe ori și de fiecare dată și-a pierdut soția într-un mod... Mai puțin obișnuit, atunci... Înțelegeți! E o certitudine morală.

Din acel moment poți să începi să cauți probe.

— Bine. Și?

— Ajung la subiect. E foarte bine dacă suspectul are un trecut pe care să-l cercetezi. Dar să presupunem că îl prinzi pe ucigaș la prima lui crimă. Testul nostru nu mai e valabil. Să admitem că suspectul achitat își reface viața sub un alt nume. Va repeta el oare crima sau nu?

— Dar asta e o idee groaznică.

— Și-atunci continui să crezi că lucrurile acestea nu ne privesc?

— Da. N-ai nici un motiv să pui la îndoială inocența doamnei

Merrowdene.

Fostul inspector tăcu un moment, apoi continuă rar:

— Ți-am mai spus că n-am găsit nimic suspect în trecutul ei. Nu este întru totul adevărat. A avut un tată vitreg. La optsprezece ani s-a îndrăgostit. Tatăl vitreg s-a folosit de autoritatea sa ca să împiedice o eventuală căsătorie cu acest tânăr. În cursul unei plimbări cu amintitul tată vitreg, acesta s-a apropiat cam mult de marginea unei faleze abrupte. Terenul i-a cedat sub picioare... A căzut și a murit.

— Doar nu te gândești că...

— A fost un accident. Otrăvirea lui Anthony a fost și ea un accident. Nu s-ar fi ajuns niciodată la judecată în acest caz dacă n-ar fi ieșit la iveală că exista un alt bărbat care a dispărut, în paranteză fie spus, nemulțumit, pare-se de verdictul juriului. Ascultă-mă pe mine, Haydock, unde apare femeia asta, mă tem de un alt... Accident.

Bătrânul căpitan ridică din umeri.

— Mă-ntreb cum l-ai putea împiedica.

— Și eu mă-ntreb, spuse Evans fără entuziasm.

— În locul tău aș lăsa-o baltă, zise căpitanul Haydock. Nu iese nimic bun când te amesteci în treburile altora.

Sfatul îi displăcu ex-inspectorului care avea o fire răbdătoare, dar tenace. Își luă rămas bun de la prietenul său și se reîntoarse în sat, gândindu-se la o acțiune încununată de succes.

Intrând la oficiul poștal să cumpere niște timbre, se izbi, din greșeală, tocmai de subiectul preocupărilor sale, George Merrowdene. Fostul profesor de chimie era un omuleț cu un aer visător, amabil și blând, dar complet distrat. Îl recunosc pe Evans, îl salută cu căldură și se aplecă să adune scrisorile pe care le scăpase din mână. Evans fu mai rapid, le adună și i le dădu cerându-și scuze.

O privire fugară pe antetul unuia din plicuri fu suficientă să-i reînvie îndoielile. Era de la o binecunoscută firmă de asigurări.

Se hotărî pe loc. Amabilul George Merrowdene se trezi mergând pe stradă în compania polițistului, vorbindu-i despre asigurarea pe viață pe care tocmai a contractat-o în favoarea soției sale. Care era părerea lui Evans despre această companie de asigurări?

— Am făcut câteva amplasamente nu prea reușite, mărturisi profesorul, și am avut câteva pierderi destul de grele, iar dacă mi s-ar întâmpla o nenorocire, soția mea s-ar trezi într-o situație dificilă. Această asigurare, însă, rezolvă problema.

— Ea nu s-a împotrivit acestei idei? Întrebă Evans cu un ton neutru. Unele femei au scrupule, un fel de teamă superstițioasă.

— Oo! Margaret e foarte practică, surise Merrowdene. Nu-i deloc o femeie superstițioasă. Și, de fapt, a fost ideea ei, dacă-mi aduc bine aminte. Nu-i place să mă vadă îngrijorat.

Evans aflase ce dorea. Se despărți de celălalt și buzele sale schițară un zâmbet nemulțumit. Ce coincidență: domnul Anthony contractase și el o asigurare de viață în favoarea soției cu câteva săptămâni înainte de a muri.

Obișnuit să creadă în instinctele sale, era sigur că nici de astă-dată nu se înșela. Dar ce să facă? Nu râvnea să prindă un criminal după ce săvârșise fapta. Voia doar să prevină crima. Ceea ce era un lucru diferit și mult mai dificil.

Rămase gânditor în tot restul zilei. În parcul castelului se desfășura sărbătoarea Ligii Primrose. Evans se îndreptă într-acolo. Se amuză, cheltuind câteva monede, să ghicească greutatea unui porc, să tragă la țintă, dar fața lui continuă să păstreze o expresie absentă și concentrată. Își permise chiar să sacrifice o jumătate de coroană la Zara, ghicitoarea în globul de cristal. Nu putu să nu suradă amintindu-și cât îi dăduseră de lucru, odinioară, aceste ghicitori. Nu prea dădu atenție la ceea ce-i spunea Zara până ce nu-l frapă un cu vânt.

— Foarte, foarte curând, te vei angaja într-o chestiune de viață sau de moarte... de viață sau de moarte pentru o persoană.

— Cum? Ce? Întrebă el brusc.

— Aveți de luat o hotărâre. Fiți prudent, foarte prudent... Cea mai mică greșeală..., cel mai mic pas greșit...

— Și? Și?

Ghicitoarea se cutremură. Și asta făcea parte din scenariu. Evans o știa, dar totuși fu impresionat.

— Aveți grijă. Să nu faceți vreo greșeală. Altminteri, văd o urmare clară: moartea!

Straniu! Al dracului de straniu!

— Dacă greșesc, cineva o să moară? Asta vrei să spui?

— Da, domnule.

— În cazul acesta, zise Evans ridicându-se și dându-i jumătatea de coroană, nu trebuie să fac nici o greșeală, nu-i așa?

Se îndreptă spre ieșirea din cort. Ușor de spus, mai greu de făcut. O viață depindea de el.

Să caute ajutor? La cine? Inutil să conteze pe prietenul său Haydock, căruia-i putea zări silueta puțin mai departe. „Asta nu ne privește”, era deviza lui Haydock și asta nu-l ajuta la nimic.

Haydock stătea de vorbă cu o femeie.

Recunosc, în femeia care tocmai își lua rămas bun de la bătrânul marinar, pe doamna Merrowdene. Fostul polițist se îndreptă spre ea. Era o femeie drăguță, avea o frunte înaltă, ochi frumoși căprui și. O expresie liniștită.

Avea o coafură ce-i accentua aerul de madonă. Vocea îi era gravă, puțin adormită.

Îi surâse lui Evans cu amabilitate.

— Mi s-a părut că v-am recunoscut, doamnă Anthony, adică doamnă Merrowdene, zise el spionând-o.

El se prefăcu intenționat că-i greși numele.

Ea făcu ochii mari, iar respirația i se acceleră puțin, dar continuă să-l privească cu fermitate și mândrie.

— Îmi caut soțul, îi spuse. L-ați văzut cumva?

— Da, acum un moment. A luat-o într-acolo.

Porniră să-l caute, sporovăind liniștit și plăcut. Inspectorul fu cuprins de admirație. Ce femeie! Câtă siguranță! Câtă stăpânire de sine! Remarcabilă, dar periculoasă – de asta era sigur.

Era mulțumit de felul în care abordase subiectul, dar nu se simțea în largul său. Îi dăduse să înțeleagă că o recunoscuse. Aceasta o punea deja în gardă. Nu va încerca să acționeze în grabă. Mai rămânea Merrowdene. Cum să-l prevină?

Îl găsiră contemplând cu un aer visător o păpușă de porțelan pe care tocmai o câștigase la tombolă. Soția lui îi propuse să se întoarcă acasă. Acceptă imediat.

— N-ați vrea să serviți cu noi o ceașcă de ceai? Se adresă lui Evans tânără femeie.

Sesiză o nuanță de provocare în vocea ei.

— Cu cea mai mare plăcere.

Porniră împreună discutând despre lucruri mărunte. Soarele strălucea, sufla o briză ușoară, totul era atât de plăcut, atât de firesc.

— Servitoarea a rămas la serbare, anunță doamna Merrowdene în timp ce intra în casă. Se duse în camera ei, își scoase pălăria, se aranjă puțin și reveni ca să pregătească ceaiul. Aprinse o mică lampă de argint sub ceainic, apoi luă trei mici boluri și tot atâtea farfurioare de pe o etajeră.

— Avem un ceai chinezesc veritabil. Noi îl bem întotdeauna după moda chinezească, din boluri și nu din cești.

Se opri să examineze fundul unuia din boluri și scoase o exclamație de îngrijorare:

— George! Să-ți fie rușine! Iar ai folosit bolurile astea.

— Sunt dezolat, draga mea, răspunse profesorul cu un aer vinovat. Sunt atât de practice. Cele pe care le-am comandat pentru mine încă n-au sosit.

— Într-o bună zi ne vei otrăvi pe toți, îi replică soția sa cu un râs sec. Mary le găsește în laborator și le pune la loc pe etajeră fără să se mai obosească să le spele. Mai zilele trecute ai folosit unul pentru cianură de potasiu. Zău, George, nu crezi că exagerezi? E înspăimântător de periculos.

Merrowdene o privi puțin iritat.

— Am mai spus că Mary nu are ce să caute în laboratorul meu. I-am interzis să se atingă de cel mai mic obiect.

— Dar uneori ne luăm ceaiul și acolo. De unde să știe biata Mary care sunt bolurile din care am băut?

Profesorul ieși din cameră bombănind. Surâzătoare, soția lui turnă apa clocotită peste frunzele de ceai și stinse lampa. Stupefiat, Evans crezu că ghicește planul. Doamna Merrowdene pregătea un nou accident? Își aranja un nou alibi? Voia să-l pună pe el în situația de a depune mărturie în favoarea ei dacă s-ar întâmplă ceva? Stupid din partea ei, mai ales că...

Brusc își reținu respirația. Turnase ceai în cele trei boluri. Puse unul în fața lui, un altul înaintea ei și un al treilea pe o măsuță, alături de fotoliul favorit al soțului. Avea un surâs straniu pe buze. Acum știa. Era o femeie remarcabilă, dar periculoasă. Așa pe neașteptate, fără nici o pregătire prealabilă, totul se va întâmpla în această după-amiază. Iar el va fi martor. Atâta îndrăzneală din partea ei îi tăia respirația.

Era de o abilitate diabolică, în gând și acțiune. El n-ar putea dovedi nimic. Totul se întâmplă atât de rapid. Respiră adânc și se aplecă înainte peste măsuță.

— Doamnă, eu sunt un om capricios. Îmi acordați o favoare?

Îl privi cu un aer intrigat, dar fără suspiciune. El se ridică, luă bolul din fața ei și-l schimbă cu cel al soțului.

— Vreau să beți de-aici.

Privirile li se încrucișară. Nu clipi din ochi, dar păli. Întinse mâna și ridică bolul. El își ținu respirația. Comisese oare o greșală? Ea duse bolul la gură, dar în ultimul moment tresări, se aplecă și goli recipientul într-un vas unde creștea o ferigă. Se îndreptă și-l privi sfidător.

Evans suspină ușurat.

— Ei, bine, îi spuse ea cu o voce ușor batjocoritoare.

El i se adresă sobru și calm:

— Sunteți foarte inteligentă, doamnă. Cred că m-ați înțeles. Nu trebuie să se mai întâmple. Înțelegeți la ce mă refer, nu?

— Da, răspunse ea cu un ton neutru.

Evans dădu din cap satisfăcut. Era destul de isteată și nu voia să ajungă la spânzurătoare.

— Atunci vă doresc o viață lungă amândurora. Duse bolul la buze, bău și brusc fața i se schimonosi într-un mod groaznic. Încercă să se ridice, să strige. Trupul i se înțepeni, fața îi deveni stacojie. Se prăbuși în scaun contorsionat de durere.

Doamna Merrowdene se aplecă spre el cu un mic surâs în colțul gurii:
— Ați comis o greșeală, spuse cu gingășie. Ați crezut că vreau să-l omor pe George. Ce tâmpenie!

Rămase o vreme cu privirea ațintită asupra mortului. Era a treia persoană care încercase s-o despartă de omul pe care-l iubea.

Fața i se însenină. Semăna mai mult ca niciodată cu o madonă. Apoi începu să strige:

— George, George, vino repede! Un accident groaznic. Sărmanul domn Evans...

SFÂRȘIT

[1] Este un test delicat cu arsenic, folosit în investigațiile asupra crimelor.